

Forskrift om vern av Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat, Sør-Varanger kommune, Finnmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Området er et av de få gjenværende urskogsområdene i landet og har også stor referanseverdi da det inneholder to nedbørfelt med forskjellig berggrunn.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 16/1, 17/1 og 18/1 på Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat i Sør-Varanger kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 99 016 dekar.

Grensene for naturreservatet fremgår av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, om f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, hensetting av campingvogner, brakker o.l., framføring av luftledninger, gjerder, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, utføring av kloakk eller konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av bålbrenning med nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting
- e. Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet.
- f. Nødvendig rydding og annet vedlikehold av eksisterende flytteled og kjøretrasé i reindriften, herunder bruk av stedegent virke til klopplegging av kjøretrasé.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling og bruk av hest er forbudt.
- c. Bruk av modellfly, drone e.l. er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brann-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvelsesvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Motorferdsel på snødekt mark i forbindelse med reindrift.
- b. Motorferdsel på snødekt mark langs godkjent snøscooterløye til Lille Røyrvatnet.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Reindriftens bruk av fast kjøretrasé med lett terrengkjøretøy i og gjennom reservatet til Myggvatnet/Máttaskáidi, som vist i vernekartet.
- e. Nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- f. Reindriftens bruk av lett motorisert kjøretøy på barmark i sone B inntegnet i vernekartet. Kjøring skal skje i henhold til distriktsplanen.
- g. Nødvendig bruk av drone i reindriftens næringsutøvelse i samsvar med distriktsplanen.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- b. Nødvendig motorferdsel på barmark som ikke følger av §6 bokstav f og bruk av helikopter i forbindelse med reindrift. Det legges opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent distriktsplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.
- c. Nødvendig motorferdsel på snødekt mark for transport av ved, materialer og utstyr til hytter i området.
- d. Merking og vedlikehold av noen sentrale stier og løyper.
- e. Oppføring av anlegg, herunder bygninger, i forbindelse med reindrift og oppsyn.
- f. Nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med annet motorkjøretøy enn det som følger av § 6 bokstav e.
- g. Bruk av motorisert kjøretøy til oppkjøring av skiløype eller løype for hundekjøring.
- h. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren i Troms og Finnmark er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 21.12.2000 nr. 1504 om fredning av Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat, Sør-Varanger kommune, Finnmark.

Forslag til endring etter høring – forskrift for Store Sametti – Skjelvatnet NR

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.	Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 62 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.	Endring etter høring er i samsvar med mal forskrift naturreservat. Nml. § 37 er fjernet, mens nml. § 77 og ordlyden <i>fremmet av Klima- og miljø-departementet</i> er lagt til. Siden vern av naturreservat fattes etter nml. § 37, mener vi at nml. § 37 burde ha stått i malen.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 1 <i>Formål.</i> Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Området er et av de få gjenværende urskogsområdene i landet og har også stor referanseverdi da det inneholder to nedbørfelt med forskjellig berggrunn.</p>	<p>§ 1 <i>Formål.</i> Statsforvalteren foreslår å legge til følgende tekst i tillegg til høringsforslaget: <i>Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.</i></p>	<p>Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og tiliggende områder til reservatet har betydning for reindrift i Pasvikdalen. Reinbeitedistrikt 5A Pasvik har rein i naturreservatet i sommerhalvåret. Videre opplyser reinbeitedistriktet at de på høsten må samle reinen som befinner seg i naturreservatet og lede den østover for transport til slakteri. De opplyser også at de er avhengige av transport- og flytteleier i forbindelse med reindrift i dette verneområdet. Derfor mener Statsforvalteren at formålet må utvides til å omfatte bevaring av det samiske naturgrunnlaget.</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 2 <i>Geografisk avgrensning</i> Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 16/1, 17/1 og 18/1 på Finnmarkseiendommen/Finnmark-kuopmodat i Sør-Varanger kommune. Naturreservatet dekker et totalareal på 73.379 dekar. Grensene for naturreservatet fremgår av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.</p>	<p>§ 2 <i>Geografisk avgrensning</i> Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 16/1, 17/1 og 18/1 på Finnmarkseiendommen/Finnmark-kuopmodat i Sør-Varanger kommune. Naturreservatet dekker et totalareal på 99.016 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagt vernekart datert Klima- og miljødepartementet dato. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.</p>	<p>Ifølge høringsforslaget skulle 6 048 daa av eksisterende vern oppheves. Etter høringen har dette tallet endret seg. Ifølge tilrådingen vil areal på reservatet bli 99 016 daa. I høringsforslaget står det 73 379 daa. Dette må rettes.</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 3 Vernebestemmelser</p> <p>I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.</p> <p>a. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser.</p>	<p><i>I § 3 andre avsnitt bokstav a:</i></p> <p>a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.</p>	<p>I høringsforslaget oppstod det en feil med nummereringen. § 3 andre avsnitt vil bestå av bokstav a. til e., og ikke bokstav a. til f. som i høringsforslaget. Dette er rettet her.</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 3 andre avsnitt bokstav c.</p> <p>Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, <i>anlegg og faste innretninger, hensetting av campingvogner</i>, brakker o.l., framføring av luftledninger, gjerder, jordkabler og <i>kloakkledninger</i>, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, <i>utføring av kloakk eller konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking</i> og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.</p>	<p>§ 3 andre avsnitt bokstav c.</p> <p>Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, <i>eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner</i>, brakker e.l., [opplag av båter], [...], framføring av luftledninger, jordkabler og <i>avløpsledninger</i>, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, <i>utslipp av kloakk eller annen form for forurensning</i>, eller bruk av kalk, gjødsel eller kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling og deponering av avfall er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.</p>	<p>Endringene innebærer at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anlegg og faste innretninger erstattes med eller andre varige eller midlertidige innretninger. • hensetting av campingvogn erstattes med parkering av campingvogn • kloakkledninger erstattes med avløpsledninger • utføring av kloakk eller konsentrert forurensningstilførsler erstattes med utslipp av kloakk <p>I tillegg har vi fjernet teksten henleggelse av avfall, da det i §3 andre avsnitt nest siste setning bokstav c. står: Forsøpling er forbudt.</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 3 andre avsnitt bokstav e.</p> <p>Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av bålbrenning med nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer.</p>	<p>§ 3 andre avsnitt bokstav e.</p> <p>Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørre kvister som har falt ned på bakken, medbragt ved eller på tilrettelagte bålplasser, med unntak av tørrfuruer, i samsvar med gjeldende lovverk.</p>	<p>I høringsforslaget står det at bålbrenning er tillatt ved bruk av nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer. Begrepet virke kan forstås eller oppfattes som trær og/eller tømmer. Statsforvalteren mener det er uheldig å bruke begrepet virke, da det kan misforstås hva som egentlig menes med dette, slik at trær som er falt ned på bakken benyttes til bål. Endringen innebærer først og fremst at det vil bli tillatt å benytte medbragt</p>

		ved og ha bål på tilrettelagte bålplasser.
Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
§ 4 bokstav b. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.	§ 4 bokstav b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.	Etter forskrift om jakt- og fangst-tider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 kan begrepet fangst benyttes om snarefangst etter ryper. I mal for verneforskrift naturreservat står det følgende: Jakt, fangst [og fiske] i samsvar med gjeldende lovverk. Ifølge malen er standardbestemmelse uten klamme, mens alternativ bestemmelse er satt i klamme. Statsforvalteren foreslår at fangst legges til i bestemmelsen.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
§ 4 bokstav c: Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.	§ 4 bokstav c: Lisensfelling, skadefelling og uttak av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.	For Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat er det i høringsforslaget foreslått en unntaksbestemmelse om felling av store rovdyr i § 4 bokstav c. Østmarka nasjonalpark har denne bestemmelsen, jf. § 5 andre avsnitt bokstav b: Det er likevel tillatt med lisensfelling, skadefelling og uttak av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk. Statsforvalteren foreslår at bestemmelsen fra Østmarka nasjonalpark tas inn i forskriften for reservatet. I mal forskrift naturreservat står det i § 4 bokstav c: Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 4 bokstav f. Nødvendig rydding og annet vedlikehold av eksisterende flytteleid og kjøretrasé i reindriften, herunder bruk av stedegent virke til klopplegging av kjøretrasé.</p>	<p>§ 4 bokstav f. Vedlikehold av reindriftas eksisterende flytteleier og kjøretraséer avmerket på vedlagte vernekart i samsvar med standard på vernetidspunktet, herunder bruk av stedegent virke til klopplegging av kjøretrasé. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i verneområdet.</p>	<p>I mal forskrift naturreservat, jf. § 4 bokstav f., er denne formuleringen benyttet: Vedlikehold av reindriftas eksisterende flytteleier og kjøretraséer avmerket på vedlagte vernekart i samsvar med standard på vernetidspunktet. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i verneområdet.</p> <p>Vi kjenner til én kjøretrasé, og det er kjøretraséen til Myggvatnet/ Máttaskáidi. Denne kjøretraséen vil vises i vernekartet.</p> <p>Vi har kunnskap om reindriftas flytteleier. I utgangspunktet blir ikke eksisterende verneområder/foreslåtte utvidelser berørt av flytteleiene, men en flyttelei berører så vidt sørvestlig grense for reservatet, mens en annen går så vidt inn i reservatet i nordlig del av Store Sameti (vann). Vi vurderer likevel å beholde flytteleiene i forskriftene, men de vil ikke avmerkes på kartet.</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 5 bokstav b. Sykling og bruk av hest er forbudt.</p>	<p>§ 5 bokstav b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier og stier.</p>	<p>For å presisere at ridning innbefattes i begrepet bruk av hest, foreslår Statsforvalteren at ordlyden i andre avsnitt bokstav b. skal endres til: Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt.</p> <p>I mal forskrift naturreservat står det: Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt [... utenom eksisterende (traktor)veier og stier] [avmerket på vedlagte vernekart].</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
§ 6 andre avsnitt bokstav d. Reindriftens bruk av fast kjøretrasé med lett terrengkjøretøy i og gjennom reservatet til Myggvatnet/Máttaskáidi, som vist i vernekartet.	§ 6 andre avsnitt bokstav d. Reindriftens bruk av fast kjøretrasé med lett terrengkjøretøy i og gjennom reservatet til Myggvatnet/Máttaskáidi, avmerket i vernekartet.	Vi foreslår å bytte ut som vist i vernekartet med avmerket i vernekartet.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
§ 6 andre avsnitt bokstav f. Reindriftens bruk av lett motorisert kjøretøy på barmark i sone B inntegnet i vernekartet. Kjøring skal skje i henhold til distriktsplanen.	§ 6 andre avsnitt bokstav f. Reindriftens bruk av lett motorisert kjøretøy på barmark i sone B avmerket i vernekartet. Kjøring skal skje i henhold til distriktsplanen.	Statsforvalteren foreslår en mindre endring som kanskje ikke har så stor praktisk betydning. Vi foreslår å bytte ut som inntegnet i vernekartet med avmerket i vernekartet.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
Det er ingen bestemmelser om istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner i forskriften for naturreservatet.	Ny § 7 bokstav i: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.	Det finnes kulturminner i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, og vi foreslår derfor ny § 7 bokstav i: <i>Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.</i> I mal forskrift naturreservat er standardbestemmelsen slik: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
§ 7 bokstav a. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.	§ 7 bokstav a. Oppsetting og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beiting.	Statsforvalteren foreslår å legge til <i>og vedlikehold</i> . I mal forskrift naturreservat står det følgende: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til oppsetting og vedlikehold av gjerder.

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 7 bokstav f. Nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med annet motorkjøretøy enn det som følger av § 6 bokstav e.</p>	<p>§ 7 bokstav f. Nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav e.</p>	<p>Statsforvalteren foreslår å endre § 7 bokstav f., slik: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav e.</p> <p>I mal forskrift naturreservat står det følgende om dette: Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til nødvendig uttransport av felt elg og hjort [<i>og villsvin</i>] med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b., jf. § 7 bokstav c. i malen.</p>

Høringsforslag	Endring etter høring	Statsforvalterens kommentar/begrunnelse
<p>§ 10 Forvaltningsplan Det <i>kan</i> utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.</p>	<p>§ 10 Forvaltningsplan Det <i>skal</i> utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.</p>	<p>I mal forskrift naturreservat står det blant annet følgende om forvaltningsplan: Hovedregelen i naturreservater er at det <i>kan</i> utarbeides forvaltningsplan.</p> <p>Forvaltningsplan gir retningslinjer til bestemmelsene i verneforskriften og kan utarbeides ved behov. Hvis det er særskilte behov i naturreservatet kan det skrives at det <i>skal</i> utarbeides forvaltningsplan. Siden det er store interesser knyttet til blant annet forsvar og reindrift i Pasvikdalen, mener Statsforvalteren at det <i>skal</i> utarbeides forvaltningsplan.</p>